Какво значи "стачка"?

Новини | Общество | на 15.05.2025 07:00

Защо говорим за това?

Вчера учениците в София не ходиха на училище. Причината?
Автобусите, трамваите и тролеите не работеха. И децата, които пътуват до училище с градски транспорт, просто нямаше как да стигнат до класните стаи.

Но защо не работеше градският транспорт? Защото шофьорите имаха стачка. С други думи - стачкуваха.

Да стачкуваш, значи да спреш да работиш, докато работодателят не изпълни някакви твои искания. За да има ефект, обикновено стачкуват всички заедно, например всички работници в даден завод. Или в случая - всички шофьори от градския транспорт. Ако стачкува само един шофьор, пътниците просто ще вземат следващия автобус.

В миналото стачките са се използвали като средство за искане на по-добри условия на труд. Това може да значи по-големи заплати, по-кратък работен ден, повече безопасност на работата и пр.
Обикновено стачките се организират от някой профсъюз (съюз на хората с определена професия).

Има различни видове стачки. При едни работниците просто не отиват на работа. При други стоят на работното си място, за да не дадат друг да го заеме. Понякога има всеобщи стачки - тогава стачкуват хора от най-различни професии. Техните искания най-често са политически.

Невинаги правото на стачка е разрешено по закон. В някои страни то се разрешава само в частния бизнес, но не и за държавните служители.

В миналото работодателите са използвали различни тактики, за да прекратят стачките. Например са викали полиция, за да се разправи с работниците. Или пък са наемали работници, които не са част от профсъюза, за да заемат местата на стачкуващите. Такива работници са наричани "стачкоизменници".

През 2007 г. учителите в България също стачкуваха. Те спряха работа за 40 дни, за да искат повишение на заплатите. Това е най-масовата стачка в историята на България.

По-рано, през 1990 г., имало студентски стачки. Тогава студентите окупирали сградата на Софийския университет, а също и различни места в София, например на улица "Раковски". Те направили това, защото смятали, че проведените тогава важни избори в страната са били нечестни. Освен това искали държавата да стане по-демократична. В стачката се включили студенти от още много университети.

Преди стотина години в България е имало и ученически стачки. Те често са били провокирани от побоища и унижения от страна на учителите. През 3-4 седмици избухнали първо в Свищовската и Бургаската търговска гимназия, а после в Шумен, Разград и Сливен.

Съществуват и други видове стачки, например гладна стачка, когато някой отказва да се храни, докато исканията му не бъдат изпълнени. Известен пример е Махатма Ганди, който по този начин се е борил за независимостта на Индия. Разбира се, този вид действия са опасни - ако исканията не се изпълнят и човекът продължи да гладува, може да загине.

А за какво стачкуват шофьорите в момента?

Те искат Столичната община да увеличи заплатите им. От Общината казват, че заплатите им са били увеличени много миналата година и сега са доста високи (3500-4600 лева). Казват също, че няма пари за ново голямо увеличение. Шофьорите не са съгласни и преговорите продължават.

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
/book/6603-kakvo-znachi-stachka

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени